

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/137380,Sluchowisko-Wladyslaw-Gurgacz-Mezny-kapelan-Niezlomnych.html>
01.03.2026, 18:13

Słuchowisko „Władysław Gurgacz. Mężny kapelan Niezłomnych”

Sześcioodcinkowa historia kapelana oddziału „Żandarmeria” Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowców

Dokumentalne audycje radiowe przedstawiają postać jezuitę, kapelana oddziału „Żandarmeria” Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowców, konspiracyjnej organizacji działającej na Ślądecczyźnie w latach 1947-1949. Programy zostały przygotowane przez krakowski oddział IPN i Fundację „Osądź mnie Boże...” im. ks. Władysława Gurgacza TJ w Brzeznej.

Odcinek 1 „Rówieśnik Pierwszej Kadrowej”. Przybliża lata młodości Gurgacza, w tym także – bardzo ważny dla niego – pobyt w Kolegium Jezuitów w Pińsku. Jednocześnie cytowane fragmenty korespondencji ukazują wrażliwość wewnętrznego przeżywania wydarzeń i piękna przyrody, co znalazło swe odbicie w rozwijanej pasji malarskiej.

Odcinek 2 „Wojenna tułaczka, okupacyjne studia”. Perypetie Gurgacza w pierwszych dniach wojny. Nieco miejsca poświęcono także pasji malarskiej, kontynuując wątek poruszony w pierwszym odcinku. Nie zabrało odniesień do dwóch szczególnych wydarzeń w życiu bohatera – z 7 kwietnia 1939 r. i 24 sierpnia 1942 r.

Odcinek 3. „Kapłan z Kamiennej”. Dlaczego i u kogo ks. Gurgacz gościł w Kamiennej i co się tam wydarzyło. Przyglądamy się także konfliktowi z udziałem duchownego.

Odcinek 4. „Duszpasterz i pacjent”. Świadectwo posługi duszpasterskiej nieustrudzonego kapłana, nie szczędzącego czasu Bogu i ludziom, dokładającego starań, by przybliżyć Boga tym, którzy żyli z dala od Niego.

Odcinek 5. „W Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowców”. Przybliżamy wydarzenia z lat 1947-1948, w tym okoliczności wstąpienia ks. Gurgacza do podziemia niepodległościowego i przyjęcie przez niego funkcji kapelana oddziału „Żandarmeria” PPA. Ponadto unikatowy, dotąd niepublikowany, zapis piosenki partyzanckiej w wykonaniu Jana Majochy „Urbana”.

Odcinek 6. „Czas świadectwa”. Opowiada o okolicznościach aresztowania i procesu jezuitę. O co prosił ks. Gurgacz w ostatnim liście, napisanym do ojca prowincjała Wojciecha

Krupy TJ?